

Poparcie Korei Północnej dla agresji Rosji na Ukrainę

Oskar Pietrewicz

Korea Płn. jest jednym z pięciu państw, które zagłosowały przeciwko rezolucji Zgromadzenia Ogólnego ONZ potępiającej rosyjską agresję na Ukrainę. Poparcie KRLD dla Rosji wynika przede wszystkim z podzielanej przez oba państwa wrogości wobec USA, stosunkowo bliskich relacji dwustronnych w ostatnich latach oraz przychylnego stanowiska Rosji dla idei złagodzenia sankcji przeciw Korei Płn. Efektem ich zbliżenia może być współpraca w obchodzeniu sankcji. Jeżeli Rosja będzie wetować rezolucje RB ONZ w sprawie KRLD, państwo to może być tym bardziej skłonne wznowić testy rakiet balistycznych dalekiego zasięgu i próby nuklearne.

Stanowisko KRLD wobec napaści Rosji na Ukrainę. Korea Płn. od kilku lat wspiera dyplomatycznie politykę Rosji wobec Ukrainy. W 2014 r. była jednym z 11 państw, które zagłosowały przeciwko rezolucji Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 68/262 potępiającej aneksję Krymu przez Rosję. KRLD opisywała tegoroczną koncentrację rosyjskich wojsk wokół Ukrainy, poprzedzającą inwazję, jako „uzasadnioną reakcję” na aktywność USA i NATO w regionie. Choć północnokoreańskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych nie wydało dotychczas odrębnego oświadczenia w sprawie wojny na Ukrainie – która jest opisywana jako „kryzys ukraiński” – nawiązało do niej pośrednio w kilku komunikatach. Przykładowo w artykule z 26 lutego i w oświadczeniu rzecznika MSZ z 28 lutego stwierdzono, że obecna sytuacja na Ukrainie jest „efektem ekspansji NATO, destabilizujących działań USA na całym świecie oraz nieuwzględnienia uzasadnionych obaw bezpieczeństwa Rosji”.

W głosowaniu 2 marca Korea Płn. jednoznacznie poparła Rosję, opowiadając się przeciwko przyjęciu rezolucji ZO ONZ potępiającej rosyjską inwazję na Ukrainę. Ambasador KRLD przy ONZ Kim Song oskarżył ponadto USA o doprowadzenie do wojny na Ukrainie i stosowanie przez Zachód podwójnych standardów, podkreślając wcześniejszą „dewastację Iraku, Afganistanu i Libii”. O dalszej koordynacji stanowisk Rosji i Korei Płn. mogło świadczyć spotkanie 3 marca w Pjongjangu dyrektora generalnego departamentu ds. europejskich w MSZ KRLD Kim Jong Gyu z ambasadorem Rosji Aleksandrem Matsegorą. W komunikacie nie wspomniano wprost o wojnie na Ukrainie, ale zasygnalizowano wzmocnienie strategicznej

współpracy w „pilnych i niepokojących sprawach regionalnych i międzynarodowych”.

Powody poparcia KRLD dla Rosji. Stanowisko Korei Płn. wobec rosyjskiej agresji na Ukrainę wynika ze stosunkowo bliskich relacji KRLD z Rosją. [W 2019 r. Kim Dzong Un spotkał się z Władimirem Putinem](#), co miało wzmocnić przekaz, że Korea Płn. nie jest izolowana międzynarodowo i ma możliwości manewru w polityce zagranicznej. Oba państwa utrzymują regularne kontakty przede wszystkim na niższych szczeblach. Szczególnie istotną rolę odgrywa rosyjska ambasada w Pjongjangu, której aktywność w ostatnich 2–3 latach jest wyjątkowa na tle [zawieszenia przez KRLD większości kontaktów zagranicznych w trakcie pandemii COVID-19](#). Nie zmienia to faktu, że stosunki KRLD z Rosją są ograniczone. Znikome wcześniej kontakty gospodarcze zmniejszyły się w trakcie pandemii: wymiana handlowa wyniosła odpowiednio 47,9 mln dol. w 2019 r., 43 mln dol. w 2020 r. i 0,04 mln dol. w 2021 r. Rosja nie jest też najistotniejszym kierunkiem w polityce zagranicznej Korei Płn., dla której ważniejsze są ChRL, USA i Korea Płd.

Mimo ograniczeń Rosja może być postrzegana przez KRLD jako potencjalnie wartościowy partner. Wynika to z doświadczeń jej zaangażowania na Półwyspie Koreańskim, w tym udziału w rozmowach sześciostronnych w latach 2003–2008 i zainteresowania [współpracą infrastrukturalną \(gazociąg, kolej\) z obiema Koreami](#). Dla Korei Płn. znaczenie Rosji wynika z jej mocarstwowego statusu stałego członka w RB ONZ i konfrontacyjnego nastawienia wobec USA. Zarówno KRLD, jak i Rosja uznają Stany Zjednoczone za zagrożenie oraz stosują

BIULETYN PISM

propagandę antyamerykańską, obwiniając USA za destabilizację w różnych częściach świata.

Z perspektywy Korei Płn. istotne i korzystne jest stanowisko Rosji w sprawie [sankcji nałożonych na KRLD](#). Rosja, wspólnie z Chinami, od lat apeluje w RB ONZ o poluzowanie restrykcji wymierzonych w Koreę Płn., argumentując to względami humanitarnymi, potrzebą złagodzenia napięć na Półwyspie Koreańskim i chęcią realizacji własnych interesów ekonomicznych. De facto jednak dąży do podważenia zachodniej polityki sankcji, która po aneksji Krymu w 2014 r. dotyka również ją. Rosja zalicza się ponadto do państw, które w najmniejszym stopniu wdrażają sankcje wobec KRLD. Według raportów ONZ Rosja w ostatnich latach – wbrew rezolucjom ONZ – sprowadzała północnokoreański węgiel, przemycała ropę naftową do Korei Płn., a także zezwalała na pracę kilku tysięcy północnokoreańskich robotników. Niewykluczone, że Korea Płn. od lat współpracuje z Rosją w zakresie [rozwoju swojego potencjału raketowego](#). O transferze technologii z Rosji do KRLD mogą świadczyć podobieństwa niektórych systemów raketowych. Amerykański Departament Skarbu regularnie nakłada sankcje na obywateli i firmy rosyjskie, które podejrzewa o dostarczanie materiałów i technologii na potrzeby programów zbrojeniowych Korei Płn.

Północnokoreańskie poparcie dla Rosji wynika również z bliskich relacji Korei Płn. z Chinami, [pogłębionych po 2018 r.](#) W odniesieniu do wojny na Ukrainie KRLD stosuje retorykę zbliżoną do chińskiej, mówiąc o „uzasadnionych obawach Rosji”. Może to świadczyć o dostosowywaniu, a może nawet koordynacji stanowisk między KRLD i ChRL. Z perspektywy Korei Płn. Rosja jest ponadto państwem wspierającym działania ChRL na Półwyspie Koreańskim, a równocześnie niemającym tam tak silnych wpływów. W efekcie władze w Pjongjangu nie obawiają się ingerencji Rosji w sprawy wewnętrzne, w odróżnieniu od obaw dotyczących Chin.

Wnioski i perspektywy. Dyplomatyczne wsparcie rosyjskiej agresji na Ukrainę jest rezultatem tego samego podejścia, co w przypadku uznania przez KRLD aneksji Krymu w 2014 r. W zamian za poparcie Rosji Korea Płn. może oczekiwać jej przyzwolenia na dalszy rozwój swojego potencjału nuklearno-raketowego. Władze w Pjongjangu mogą zakładać, że Rosja będzie wetować ewentualne rezolucje RB ONZ dotyczące Korei Płn. Może ją to dodatkowo skłonić do przeprowadzenia testów raketowych, w tym międzykontynentalnych pocisków balistycznych, a być może nawet nuklearnych, co [sygnalizuje od stycznia 2021 r.](#)

Fakt, że zarówno Korea Płn., jak i Rosja są objęte sankcjami, może zachęcać oba państwa do współpracy w ich obchodzeniu i unikaniu. Rosja zapewne będzie w jeszcze mniejszym zakresie wdrażać restrykcje dotyczące KRLD lub zupełnie od nich odstąpi. Może też utrudnić funkcjonowanie panelu eksperckiego ONZ zajmującego się monitorowaniem wdrażania sankcji wobec KRLD. Korea Płn. z kolei może wspierać Rosję w cyberprzestrzeni, dzieląc się swoimi doświadczeniami w zakresie ataków na instytucje finansowe i kradzieży kryptowalut. Rosja może też wzorować się na innych praktykach stosowanych przez Koreę Płn. w celu obchodzenia sankcji, takich jak m.in. [korzystanie z paszportów innych państw przy zakładaniu działalności gospodarczej i kont bankowych czy rejestrowanie pod obcymi banderami statków, na których przewożone są zakazane towary](#).

Sankcje nałożone na Rosję mogą też negatywnie wpłynąć na Koreę Płn., która wykorzystywała rosyjskie banki, aby mieć dostęp do międzynarodowego systemu bankowego. [Pogorszenie sytuacji ekonomicznej Rosji](#) może też zmniejszyć jej wsparcie gospodarczo-humanitarne dla Korei Płn., które przekazywała od początku pandemii. Choć propagandowo oba państwa będą podkreślać rozwój więzi gospodarczych, realna współpraca będzie bardzo ograniczona z powodu ich złej sytuacji ekonomicznej. Krótkoterminowo zbliżenie z Rosją zostanie przez Koreę Płn. wykorzystane wewnętrznie – dla podkreślenia, że nie jest ona osamotniona. Długoterminowo więzi z Rosją nie przysłużą się jednak wyjściu Korei Płn. z izolacji międzynarodowej.

W kolejnych miesiącach Rosja może zwiększyć zaangażowanie dyplomatyczne na Półwyspie Koreańskim, aby prezentować się jako państwo współpracujące w rozwiązywaniu problemów bezpieczeństwa międzynarodowego, w tym istotnych dla USA – np. nieprolifracji broni masowego rażenia. Korea Płn. może podkreślać znaczenie Rosji, nawet jeśli będzie ono głównie propagandowe, aby zwiększyć presję na USA w negocjacjach nuklearnych.

Czynnikami ograniczającym współpracę KRLD z Rosją mogą być Chiny. Ich wpływy w KRLD są bez porównania większe niż Rosji, a państwa te dotychczas szanowały swoje „strefy wpływów”. Rosja może być w związku z tym zmuszona podporządkować się ChRL i ograniczyć do wspierania chińskiej polityki wobec Półwyspu Koreańskiego. Mogłoby to przyjąć formę uczestnictwa Rosji w rozmowach wielostronnych na temat bezpieczeństwa na Półwyspie, o ile ChRL będzie forsować takie rozwiązanie. Udział Rosji byłby jednak kontestowany przez pozostałych potencjalnych uczestników, takich jak USA oraz [Japonia i Korea Płd., które potępiły agresję Rosji na Ukrainę](#).